

סדרי משפט

גבייה מינהלית באיחור

ביהמ"ש קבע, כי הליכי גבייה מינהליים אינם סבירים לגבי חוב שחלפו למעלה מ-11 שנים מאז נוצר. במקרה זה אף לא הוכח, כי קדמה להליכים המצאת הודעה כנדרש. מדיניות ההתיישנות יפה גם לגבי נישום המתגונן מפני חוב שהתגבש לפני שנים רבות. (עתמ' (נצ') 1188/07).

החלטת ראש הוצל"פ

ראש הוצל"פ לא מהווה סמכות שי-פוטית ולפיכך אישורו לנוסח הסכם פשרה איננו פס"ד. לכן אין עילה לסילוק התביעה מחמת מעשה בי"ד; תוקף הסכם פשרה שאושר על ידי ראש הוצל"פ שקול כנגד תוקף כתב ויתור, שבנסיונות מסוימות יש בו כדי למנוע המשך ברור התובענה. (בשא (ת"א) 164662/08).

איזון בין החיסיון לבין הגילוי

חשיפת מסמכי בנק

ביהמ"ש המחוזי דן בבקשה של נתבע להורות לתובע – בנק איגוד – לעיין במסמכים שהזכיר הבנק בתצהירו, וקיבל את הבקשה בחלקה לאחר שערך איזון בין הרציונל שביסוד חי-

המדור מוגש בשיתוף נבו
המאגר המשפטי הישראלי

www.nevo.co.il

סיון בנק-לקוח לבין אינטרס הגילוי. (בשא (ת"א) 14173/07).

ראיות בתביעה ייצוגית

ככלל, אין להתיר הגשתן של ראיות שהיה ניתן, בשקידה ראויה, להגישן יחד עם הבקשה לאישור תובענה ייצוגית. המשיב הוא שבחר להתוות את מסגרת בקשתו, ועליו להיגדר בין גד-ריה. (בשא (נצ') 1703/08).

קשר בין הפרקנסון לבין העבודה ככבאי

מינוי מומחה (1)

קביעת קיומו של קשר סיבתי בין הפ-גימה לבין הפגיעה הנטענת בעבודה או שלילת קיומו, היא קביעה משפטית המושתתת על חומר הראיות. בקביעה זו ביה"ד מייחד משקל מיוחד לחוות דעת של מומחה הפועל מטעמו, והוא לא יסטה ממנה ככל שהיא סבירה על פניה ואין בה פגמים נראים לעין. (בל (ב"ש) 2886/05).

מינוי מומחה (2)

ביה"ד אמנם מייחס משקל מיוחד לחוות דעת המוגשת על ידי מומחה הפועל מטעמו, אולם סמכות החל-טה נתונה כולה בידיו. במקרה שבנדון סבור ביה"ד, כי קיים קשר סיבתי בין מחלת הפרקנסון בה לקה התובע לבין

עבודתו רבת השנים ככבאי. (בל (נצ') 1817/05).

כתבי בי"ד לאיראן

המצאת כתבי בי"ד למדינה זרה תיע-שה רק על ידי משרד החוץ; על משרד החוץ להמציא את כתבי ביה"ד אף למדינה שאינה מקיימת יחסים די-פלומטיים עם ישראל (במקרה זה – איראן) באמצעות משלוח דואר חוץ או בהמצאה ישירה לנציגי המדינה באו"ם או בטריונל בינלאומי אחר בו חברות המדינות. (בשא (י"ם) 7333/04).

לתעד את ההודעה בשפה בה נחקר העד

שפת תיעוד עדות

קיימת חובה לתעד את הודעתו של נחקר בשפה שבה היא נמסרה. אי קיום החובה הוא פגם חמור, העלול להביא לפסילת ההודעה או לצמצום משקלה הראייתי אם יתעורר ספק במהימנותה. עם זאת, במקרה זה אין להורות על פסילת ההודעות בשל הפגם. (עפ 6402/06).

עיכוב ביצוע סעד כספי
בשל מצבו של המשיב

טענות המבקש לעכב ביצוע החלטה המעניקה סעד כספי, לגבי מצבו הכ-לכלי של המשיב ויכולתו להחזיר את

הכספים שקיבל, צריכות להיות מבר-סות ולהיתמך בראיות מהימנות. במקרה דנן, המבקש לא עמד בנטל זה ומאזן הנוחות נוטה לטובת המשיבים. (עא 8350/08).

ערעור בענייני בוררות

רשות ערעור על החלטתו של בימ"ש בענייני בוררות תינתן אך במקרים חריגים בלבד, אשר אינם מתקיימים בענייננו. השבתו של פסק הבוררות לבורר לשם הכרעה בעניינים שלא הכריע בהם, מהווה סעד מידתי והולם יותר מביטולו כליל. (רעא 8837/08).

חוזים

שינוי במהלך המו"מ
לפני חתימה

ביהמ"ש קבע כי שינוי שנעשה במבנה עיסקה כאשר בין הצדדים נערך מו"מ ולא נחתם זיכרון דברים – הוא לגיטי-מי ואינו עולה כדי חוסר תום לב. מה גם שהמחלוקת התגלעה כבר עם העב-רת הטייטה הראשונה כך שגם מבחינת שלב המו"מ אין מדובר בשלב מאוד מתקדם. (תא (ראשל"צ) 1990/07).

לשון ההסכם ופרשנותו

בחינת גמירות דעת הצדדים בהס-כם מכר מקרקעין מצביעה, כי כוונת-תם היתה לעשות עיסקה בנוגע לכל הזכויות בחלקה, כעולה מראיות חיצוניות ומלשון ההסכם הברורה. מן הראוי, כי במקום בו לשון ההס-כם ברורה וחד משמעית, יש ליתן לה משקל מכריע בפרשנות ההסכם. (תא (נצ') 242/08).

הסכמות בעל-פה
לאחר החתימה

מקום שהסכמות בעל-פה נעשו לאחר כריתת החוזה והן מעוגנות גם בהתנה-גות בפועל, יש לראות בכך שינוי להס-כם הכתוב ויצירת הסכם חדש, שביטל את הוראת החוזה באותו העניין. שאר סעיפי החוזה נשארו בעינם ויש לפר-

מקרקעין

ליקויים בדירות

בעלי דירות בבית משותף אשר ליקויים ברכושם לא תוקנו על ידי הקבלן שלא באשמת בעלי הדירות, זכאים לפיצוי כספי חלף תיקון על ידי הקבלן. סכום הפיצוי יהיה גבוה מעלות התיקון, לכן סוּי הרווח הקבלני של מבצע התיקון בפועל. (תא (ת"א) 1380/00).

סכום הפיצוי יהיה גבוה מעלות התיקון

פעילותו של מתווך

הדגש בפסיקה הוא על יעילות פעולת המתווך ולא על ריבוי פעולותיו. לכן, די לעיתים במסירת כתובת או בה פגשת הצדדים כדי שהמתווך ייחשב כגורם היעיל שהביא להתקשרות. (תא (י"ם) 8039/04).

פירוק שיתוף בדירה

פירוק שיתוף בדירת מגורים יכול לה- תבצע בשתי חלופות: מכירה לצדדים שלישיים באמצעות מכירה פומבית, או בדרך אחרת שתיראה לביהמ"ש "יעילה וצודקת יותר". על פי הפסי-

חרר מייצוג כל עוד לא נשלחה הודעה מטעמו על הפסקת הייצוג לביהמ"ש ולצדדים. (תא (חי') 8234/06).

בעלות ברכב

המבחן לפיו יש לבחון אם הרכב בו נהג/נסע עובד בעת תאונת הדרכים הינו רכב מעביד, הוא מבחן הבע- לות הקניינית; במקרה הנדון הנפגע הוא עובד עצמאי, ובעלותו ברכב היא "בכובעו" כעובד. מאחר והתאונה אירעה תוך כדי ועקב עבודתו של הנ- פגע, ממילא נשללת זכות השיבוב של התובע. (תא (י-ם) 4113/05).

רשלנות במשרד הרישוי

התובעת נפלה קורבן לשיטת הונאה של זיוף רכבים. אכן, נהלי משרד הרי- שוי באותה עת היו רשלניים. ואולם, התובעת שילמה את כספה לפלוני עוד לפני שבוצע הנוהל הרשלני של העברת רישום הבעלות ברכב, ולפיכך אין קשר סיבתי בין התרשלות משרד הרישוי לבין הנזק. (תא (ב"ש) 5444/00).

נתבע ייצוגי המבטיח לתקן את דרכיו

ככלל, בית המשפט לא ידחה בקשה לאישור תובענה ייצוגית רק בשל הוד- עת הנתבע, כי יתקן את דרכיו בעתיד, שכן בכך לא יהיה מענה לעניינם של חברי הקבוצה שקופחו בעבר. (בשא (ת"א) 7515/08).

מיסוי

שומה לפי מיטב השפיטה

נציב מס הכנסה לא רשאי להוציא צו לפי סעיף 147 לפקודת מס הכנסה עת מדובר בדו"ח שהוגש על ידי נישום לאחר הוצאת שומה לפי מיטב השפי- טה בהעדר דו"ח, כאשר פקיד השומה לא טיפל בכך במועד; פקיד השומה רשאי לעשות כן בשומה עצמית של ני- שום שהורשע בעבירות פליליות. (עא 976/06).

(ת"א) 10106/03. שם בהתאמה לאותו השינוי שהוסכם. (תא (ת"א) 55071/05).

פעילות מנהל תיקים

בשל הקושי בהתחקות אחר השיקו- לים שהנחו את מנהל התיקים בביצוע כל אחת מאלפי הפעולות בתיק, הרי שדי בהצגת תשתית ראייתית מיני- מלית המעידה על פעולות חריגות שבוצעו בתיק, כדי להעביר את הנטל הראייתי לצד שכנגד להוכיח, כי אין בפעולות אלה משום חיבוץ (פעולות מיותרות של קנייה ומכירה שמטרתן ייצור עמלות למנהל התיקים). (תא (ת"א) 71525/03).

השתק לקוחות בנק

ביהמ"ש קבע, כי חרף העובדה שהבנק פעל בניגוד להרשאתו ולזכויות החתי- מה בחשבון התובעים - הללו מוש- תקים מלטעון, כי הפעולות בחשבונם נעשו שלא כדין. ההשתק נובע משתי- קתם משך זמן רב והעדד מחאה מצ- דם על אודות החיובים. (מרכז 5525).

שחרור מייצוג הוא רק בעקבות הודעה

עו"ד שלא התייצב

ביהמ"ש קיבל תביעת רשלנות מקצו- עית של לקוח אשר תביעתו נמחקה עקב אי התייצבות של עורך הדין. לא ניתן לראות את התובע כמי שהשת-

ניסוח הסכם שכר טירחת עורך דין

על עורך דין רובץ הנטל לנסח הסכם שכר טירחה באופן ברור וחד-משמעי ככל הניתן, ועל אחת כמה וכמה כש- עסקיני בהסכם המתנה, באופן מלא או חלקי, את תשלום שכר הטירחה בתוצאות ההליך המשפטי. (תא (ת"א) 54813/07).

יש לבחון האם הוסכם על הפרטים המהותיים

הפיכת מגעים להסכם

על מנת לבחון האם מגעים בין צדדים הבשילו לכלל הסכם מחייב, או שמא נותרו בשלב הטרומ חוזי, מקובל לה- פעיל שני מבחנים מצטברים: כוונת הצדדים ליצור קשר חוזי ביניהם; והס- כמה על הפרטים המהותיים החיוניים של העיסקה. בענייננו מדובר, לכל היותר, בתחילת מו"מ אשר לא צלח. (תא (י"ם) 8120/06).

נזיקין

העלמת מסמכים

בלהיטותן להשיג את צו הכינוס הזמ- ני במעמד צד אחד, העלימו הנתבעות שורה של מסמכים אשר היה בהם לה- ניא את ביהמ"ש ממתו הצו. ביהמ"ש קבע, כי הנתבעות חבות בנזיקין בגין נזקים שנגרמו כתוצאה מפעולות שנקטו במסגרת כינוס נכסים. (תא

קה, החלופה השנייה היא היוצאת מן הכלל. במקרה דנן, נקבע פירוק השייך תוף באופן שהתובעים ירכשו את חלקו של הנתבע. (תמש"ת"א) 46910/08.

זכויות בדיור ציבורי

העתירה עוסקת בדיור ציבורי, שתור הזכאים הממתינים לו הוא ארוך במיוחד. הענקת זכויות בדיור ציבורי למי שאינם מקיימים את תנאי הזכאות על פי החוק והנוהל, באה בה"כ על חשבון זכויותיהם של אחרים העומדים בתנאי הזכאות וממתינים למימוש זכויותיהם. (עתמ"י-ם) 662/07.

משפחה

פיצוי על אי פינוי בית

חתימת הנתבע על הסכם הממון – לפיו הבית שייך לאישה וכי בעת פירוק, עליו לפנות את הבית תוך 60 יום מעת קבלת דרישה בכתב, ואם לא ישלם 50 דולר בגין כל יום של שהות – נעשתה מתוך רצון חופשי. לפיכך, עליו לעזוב את הבית ולשלם 50 דולר בגין כל יום שהפר את ההסכם. (תמש"י-ם) 25203/00.

פלילי

ענישת קטינים

כאשר עסקינן בענישת קטינים, יש ליתן חשיבות יתרה לאפשרות שיקומם. אולם אין בכך כדי להוות מגן וחסינות לאותם קטינים מתוצאות מעשיהם, ובכדי לאיין את כל השייך קולים האחרים האופפים את הענישה הפלילית. (עפ"ת 3582/08).

עבירת הרצח

הגורם בכוונה תחילה למותו של אדם, יואשם ברצח. יסודות הכוונה תחילה הם החלטה להמית, הכנה והיעדר קנ-

טור. במקרה הנדון, עלה בידי התביעה להוכיח התקיימות יסודות אלה, כפי שפורשו בפסיקה. העובדות אינן מקימות תשתית להוכחת קנטור מתמשך. (תפח"ת"א) 1012/07.

יסודות הכוונה תחילה בעבירת רצח

שיהוי בכתב אישום

עצם השיהוי בהגשת כתב האישום איננו מבסס טענת הגנה מן הצדק. בני-סיבות המקרה דנן, כשמדובר בקיפוח של חיי אדם בעבודה עקב התרשלות המעביד שהיה אחראי על הנהגת ושמירת כללי הבטיחות בעבודה, גובר האינטרס הציבורי להעמידו לדין ואף להרשיעו. (עפ"ח"י) 33/08.

ניתן להסתפק בהצבעה על בסיס מהימנות העד

היכרות ומסדר זיהוי

כשיש היכרות מוקדמת בין עד לנאשם אין צורך במסדר זיהוי, וניתן להסתפק בהצבעה שנשמכת על מהימנות העד. היכרות כזו יכולה לקום ממפגשים שקדמו לאירוע נשוא האישום או מקירבה

שנוצרה במהלכו, כבענייננו. לכן מסתמך פיקה הצבעת המתלוננת על המערער כמי ששדד אותה. (עפ"ת 7187/07).

חסירת חומר חקירה

הוראת סעיף 74 לחסד"פ מחייבת את המשיבה לערוך רשימה אחת, שלמה וממצה של כל חומר החקירה שנאסף ונרשם ולמסור אותה לעיון לנאשם. ברשימה זו נכללים חומר חקירה וכל חומר שיש לו נגיעה לאישום גם אם אינו "חומר חקירה". (בשפ"ת) 7936/08.

כיבוד קובעים האם הנהג היה שיכור

נהיגה בשכרות אין הוכחתה מוגבלת אך לשאלת אמינותן של תוצאות הבדיקה המעבדתית. ניתן להסיק מממצאים ובהם אופן הנהיגה, ריח האלכוהול הנודף מפי הנאשם ועוד. במקרה הנדון, בנוסף למאפיינים הברורים לשכרות הנאשם, בדיקת הנשימה מחזקת את עובדת היותו שיכור. (פל"רמ"י) 584/07.

הריגה בתאונת דרכים

ביהמ"ש קבע, כי יסודות עבירת ההריגה מתקיימים מקום שהמערער התיר למנוח לנהוג ברכבו, לאחר ששתה עימו וודקה ובהיותו מודע לכך שאין למנוח רשיון נהיגה, וכאשר בנסיעה זו אירעה תאונה בה נהרג המנוח. (עפ"ת 3821/08).

עבודה

המעשים הם הקובעים האם העובד התפטר

בית הדין קיבל ערעור של עובד אשר עקב איחור לעבודה קיבל מכתב ממעסיק שראה במעשה משום התפטרות. מעשיו של המפוטור או המתפטר הם הקובעים אם במעשה של פיטורין מדובר או התפטרות, ולא הדרך שבה רואה הצד השני את המעשה. (עדמ"ת) 1658/06.

(ארצי) 13/07).

הפסקת הפרשות לקרן

במקרה של הפסקת הפרשות, חובת הגילוי היזום המוטלת על הקרן היא להתריע בפני העמית על ההשלכות המהותיות של הפסקת ההפרשה, ולכלל הפחות – להתריע בפניו כי הוא עלול להיזקק ולכן עליו לבדוק בעצמו השלכות אלה. (עב"ת"א) 4402/06.

שימוע בפיטורי התייעלות

חובת השימוע בפיטורי עובד חלה גם על מעסיק פרטי וגם בנסיבות של התייעלות וצמצומים. מאחר ועסקינן נן במעסיק פרטי שאיננו בגדר מפעל מאורגן, אין צורך להידרש לשאלה בדבר היקפה של חובת השימוע במקרה של פיטורי צמצום בגוף המאורגן במגזר הפרטי. (עפ"ארצי) 93/07.

פיטורים בהקפאת הליכים

לנאמן בהקפאת הליכים זכות לפטר עובד כאשר הפיטורין לא נעשים בשל צמצומים אלא בשל חוסר שביעות רצון הנאמן מתפקוד העובד, במיוחד נוכח הצורך לקבל החלטות מהירות ויעילות; החלטת הנאמן עומדת במבחן הסבירות ואין עילה להתערבות ביהמ"ש בשיקול דעתו. (בשא"ת"א) 8852/08.

שימוע לפני פיטורים

בית הדין האיזורי קיבל תביעת עובד אשר טען, כי פוטר שלא כדין. הנתבעת לא קיימה מ"מ עם ועד העובדים ואף לא קיימה לנתבע הליך שימוע כדין. זכות השימוע עומדת לעובד כלפי המעסיק הפרטי כפי שהיא עומדת כלפי המעסיק הציבורי. (עב"ב"ש) 1658/06.

המדור מוגש בשיתוף נבו החאגר המשפטי הישראלי

www.nevo.co.il